

Monumentnummer*: 529588

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 21 december 2012
Kadaster deel/nr 82963/74

Woonplaats* Arnhem
Gemeente* Arnhem
Provincie* Gelderland

Locatiennaam Arnhem
Locatieomschrijving Deelen:Groot-Heidekamp

Kadastrale gemeente* Arnhem
Sectie* A
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 1541

Omschrijving**

Inleiding

Gebouw 11/12 ligt vrijstaand ten westen van nummer 10, in het noordwestelijke kwadrant van de bajonetkruising van de zuidelijke toegangsweg en de westelijke van de twee noordzuidwegen op Groot-Heidekamp. De daknok strekt zich voor wat het hoofdvolume betreft ruwweg uit van noord naar zuid en staat haaks op de toegangsweg; de daknok van het nevenvolume staat hier haaks op. Gebouw 11/12 is een in 1940-1941 als 'Sonderbau' tot stand gekomen militair gebouw en is op macroniveau onderdeel van een grote militaire vliegveldstructuur uit de jaren 1940-1945, op mesoniveau van een ijl complex van een deels in lineair en ten dele in brinkdorpachtig verband geplaatste gebouwen, en hierbinnen op microniveau van een in een los lineair verband opgetrokken ensemble van functionele onderkomens. Mogelijk stond het westelijk deel van gebouw 12 oorspronkelijk vrij en werd in een latere fase een verbinding met gebouw 11 gerealiseerd. Gebouw 11/12 is thans in gebruik als onderkomen van de facilitaire dienst (11) en als transformatorhuis / elektriciteitshuis (12). Oorspronkelijk was in gebouw 11 een les- of sportlokaal gevestigd.

Omschrijving

Relatief groot, eenlaags, deels met ca. 50 cm dik buitenmuurwerk en deels met kruipruimte uitgevoerd bakstenen MILITAIR GEBOUW, op T-vormige plattegrond, voor wat het hoofdvolume betreft gedekt door een aan twee zijden afgewolfd, met gegolfde verbeterde

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

holle (Hollandse) pannen belegd zadeldak en met een lager uitgevoerd, aangekapt schilddak op het nevenvolume. Van het hoofdvolume is de zuidelijke kopgevel / hoofdgevel symmetrisch uitgevoerd, met links en rechts een vensteropening onder hanenkam en met betonnen kalf, waarin boven vierruits valramen en onder dubbele houten naar binnen openende tweeruits draairamen, beneden het kalf voorzien van plaatstalen luiken met groen en wit geschilderd zandlopermotief. Centrale toegangsopening onder hanenkam met iets getoogd bovenlicht en lattendeur met ruitje, en op zolderverdiepingniveau twee kleine vensters onder hanenkam, waarin dubbele tweeruits draairamen. Oostelijke langsgevel met vijf vensteropeningen onder hanenkam, waarvan - van links naar rechts - de nummers 1, 4 en 5 vrijwel vierkant met bakstenen lekdorpels en voorzien van dubbele tweeruits draairamen, en de nummers 2 en 3 vergelijkbaar met die op begane grond hoofdgevel. Noordelijke kopgevel symmetrisch met links en rechts een venster als hierboven 1, 4 en 5 en hiertussen een getoogde toegangsopening onder hanenkam, voorzien van dubbele deuren. Westelijke langsgevel doorbroken door het mogelijk in een latere bouwfase tot stand gekomen nevenvolume. Ter weerszijden daarvan een tweetal vensteropeningen vergelijkbaar met nummers 1, 4 en 5. Wit geschilderde windveren; mastgoten. Interieur is gedeeltelijk gemoderniseerd. Beschoten spantenkap.

Het iets lager uitgevoerde nevenvolume is mogelijk later tot stand gekomen door het optrekken van een verbinding tussen de oorspronkelijke volumes 11 en 12. Zuidelijke langsgevel van het oudste deel met drie dichtgezette vierkante vensteropeningen en in het jongere deel - links daarvan - vier met plaatijzer gesloten gevelopeningen, waarvan drie deuren. In de noordgevel drie verschillend uitgevoerde toegangsopeningen; de westgevel is blind uitgevoerd.

Waardering

MILITAIR GEBOUW, van algemeen belang als goed herkenbaar onderdeel van een uit de Tweede Wereldoorlog stammend en door de Duitse bezetter als onderdeel van een groot militair vliegveld opgezet legerkamp, vanwege: architectuurhistorische, stedenbouwkundige, krijgs- en cultuurhistorische en complex- en ensemblewaarden, die onder meer kunnen blijken uit de op lokale vormen geïnspireerde traditionalistische bouwtrant, uit de voor de bouwtijd kenmerkende onderdelen en details, uit de kunstmatig opgezette brinkdorpstructuur en de tot in detaillering doorgevoerde camouflage, uit de samenhang van en met het totale militaire vliegveldconcept en de ruimtelijke hoofdlijnen en onderdelen van het kampement, en uit de onderlinge verwantschap van de hierbij toegepaste vormen.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Militair verblijfsgebouw

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument